

ЈУГОСЛОВЕНСКА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА — БЕОГРАД
ФИЛИЈАЛА — КОТОР
СА СВОЈИМ ЕКСПОЗИТУРАМА
У БУДВИ И ПЕТРОВЦУ
ВОДИ ДИНАРСКУ И ДЕВИЗНУ ШТЕДЊУ И ОБАВЉА СВЕ ОСТАЛЕ БАНКАРСКЕ ПОСЛОВЕ. УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА, ТАЈНОСТ ЗАГАРАНТОВАНА.

САОПШТЕЊЕ ЖИРИЈА ЗА ДОДЈЕЉИВАЊЕ НОВЕМБАРСКЕ НАГРАДЕ

Жири за додјељивање Новембарске награде обавјештава радне људе, грађане, друштвено-политичке и основне организације удруженог рада да ће се поводом 22. новембра — дана ослобођења наше општине додјелити новембарске награде за изузетне резултате и заслуге у области друштвеног, политичког, привредног и културног развоја.

Награде се додјељују организацијама удруженог рада, радним и другим заједницама, друштвено-политичким организацијама, друштвима, удружењима и појединцима.

Предлог за додјељивање Новембарске награде могу поднijети организације удруженог рада, радне и друге заједнице, друштвено-политичке организације, друштва, удружења и појединци. Предлог за додјељивање Награде мора бити образложен у писменој форми, а крајни рок за његово подношење је 10. новембар 1977. године.

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА IV • БРОЈ 114. • 25. ОКТОБАР 1977.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

УЗ СВЕЧАНУ СЛЕДНИЦУ ОПШТИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ САВЕЗА КОМУНИСТА

ИМЕ ЗЛАТНИМ СЛОВИМА ИСПИСАНО

Свечана сједница Општинске конференције Савеза комуниста, посвећен, 85-годишњици рођења друга Тита и 10-годишњици његовог руководења Комунистичком партијом и Савезом комуниста Југославије, израз је наше безграђничке захвалности великану наше епохе чији је читав живот, као непрекидни подвиг, уткао у нашу свакодневницу до те мјере да су његови јубилеји — празници изузетно плодног стваралаштва — величанствена славља свих наших народа и народности.

Од 1937. године, када је дошао на чело Комунистичке партије Југославије, од које је створио ударну песницу револуције, друг Тито је непрекидно у жижи свих свјетских збивања. Као легендарни командант војске која је, на својим црвеним барјацима са звијездом петокраком и српом и чекићем, донијела слободу, успоставио је прву слободну владу у Хитлеровој европској тврђави. Уграђујући све снаге срца и ума у тријумф слободе и достојанства он је, у духу властитог антидогматизма, 1948. године устao против сваког тутортства, диктата и такозваног „јединог пута“ у социјализам, а затим је, прије нешто више од четврт вијеска, приступио практичном остварењу идеје о самоуправљачком социјализму.

Друг Тито

Ратник и организатор, који је мундир и вођа народног устанка, човјек у чијем је бићу оличена стално дјелујућа и дјелотворна енергија најбољих синова свих наших народа и народности, врстан државник идеолог и стратег револуције, друг Тито никад није потпуно задовољан оним што је постигнуто. Сваки тријумф увод је у нови, још сложенији задатак, свака побједа позив у борбу за још већа достигнућа. Присталица јединог јединог притиска — оног који долази одоздо — из базе, он нас учи слободи: како да се њоме користимо и како да је будемо достојни. Указујући пристом на они који не знају да управљају својом слободом, који је користе против других и изневјеравају њену суштину, он нас учи да је свако ропство злочин и да је, исто тако, злочин мирити

се са сваким ропством. И слободу друг Тито учи њеним дужностима, постављајући јој један једини задатак: да не спава.

Грандиозна појава не само југословенског него и међународног прогресивног покрета, друг Тито је симбол вјековима сањане, у крви и мукама рођене и кроз борбу челичене самоуправне соци-

(Наставак на 4. страни)

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

НАРЕДНИ БРОЈ „ПРИ МОРСКИХ НОВИНА“ ИЗАТИЋЕ 22. НОВЕМБРА НА ПОВЕБАНОМ БРОЈУ СТРАНА

ПИСМО ДРУГУ ТИТУ

Са свечане сједнице Општинске конференције Савеза комуниста упућено је поздравно писмо другу Титу које гласи:

ДРАГИ ДРУЖЕ ТИТО,

Окупљени на свечаној сједници Општинске конференције СК Будва, посвећеној Твојим и нашим јубилејима, шаљемо Ти срдачне поздраве и најбоље жеље као највећем сину наших народа великом револуционару и творцу свих наших акција и побједа.

Радни људи и грађани наше општине гледају у свакој Твојој акцији неустрашивог народног трибина, врсног учитеља, стратега и визионара који све комунисте и радне људе наоружава високом свијешћу и политичком зрељошћу.

Твоје идеје водије — пераздвојни дло наше свјести, наша бит и наше поузданје — прешле су границе Југославије и широко продрле у свијет: Твоја ријеч на међународним скуповима цијени се као савјест човјечанства. Снага Твоје личности је у томе што, схватајући тежње наших дана, смјело крчиши путеве борбе за бољи живот и стално радиш на очувању мира и равноправности народа.

Данас Те читаво прогресивно човјечанство сматра за најистакнујијег утемељивача покрета несврстаности, јер си својим визионарством и активношћу његов главни инспиратор.

Знао си да оцјениши ситуацију у сваком тренутку и као видовит вођа и стратег, у свакој прилици заузмеш правилан став: па си својим идејама и дјелом дао значајан прилог развијку теорије и праксе научног социјализма. Постао си великац наше историје и истакнута личност читаве савремене епохе — зато се Тобом поноси сваки наш радни човјек и сваки наш грађанин а диви се Твом дјелу читаво напредно човјечанство.

У огуњу револуционарне борбе довео си нас до збранимљених социјалистичких република и покрајина и кроз пјесму рада до бисерних пролећних сјаја новога доба и самоуправљања. Предвођени Тобом ишли смо неустрашиво и поносно кроз кишне непријатељских рафала, расли и развијали се, слиједећи Твој пут.

Стigli smo од убогих села и малих радионица до циновских фабрика, нових школа, болница, дивних хотела, широких друмова, нових жељезничких пруга, које браздају нашом дивном домовином и даље журе граде пријатељство и вежу народа свијета. Од робовања раду до једне од најразвијенијих комуна у нашој земљи. То је Твој пут, друге Тито, који стално срећи напријед и којим четири деценије корачамо у слободи и достојанству, ка свељепшем и срећнијем животу. На том путу одолијевали смо многим бурама и олујама и на Твом примјеру учили како треба вољети свој народ и своју земљу, свог друга и своју идеју, како треба чувати и бранити слободу и независност.

Данас када се налазимо у пуном замаху наших стваралачких побједа обећавамо Ти, најмилији друге, да немоје као и до сада слиједити Твој пут на коме си за протеклих 40 година посијао најбоље сјеме из кога је израсла и стасала наша дивна земља и бόља сјутрашњица за све радне људе збранимљене и равноправне Југославије.

Драги друге Тито,

Чланови Савеза комуниста и сви радни људи, грађани општине Будва поздрављају Тебе с бисерних обала нашег лијепог Јадрана и жарко желе да нас још дуго водиш ка новим побједама, на срећу свих наших народа и народности, за благостање радног човјека и грађанина.

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА
САВЕЗА КОМУНИСТА БУДВА

УЗ ЈУБИЛЕЈ
ДРУГА ТИТА

Свечана сједница Општинске конференције СК ЦГ

Борац за нове садржаје људских односа

Свечану сједницу Општинске конференције Савеза комуниста Црне Горе Будва отворио је предсједник Блажко Ивановић, који је поздравио присутне и предложио дневни ред. Жарко Миковић, секретар Општинског комитета Савеза комуниста подnio је реферат „Животно дјело друга Тита“ који у крајним изводима доносимо:

„Народ овог краја испољио је већ 1919. године револуционарну активност која је дошла до изражавања формирањем прве првенице на Јадрану у Петровацу на Мору. Осамнаест година касније, доласком друга Тита на чело Партије, активирање су све напредне снаге организоване у циљу оспособљавања за судбиносле догађаје који ће успједити у нашој земљи. Године 1938. формирана је у Будви прва партијска ћелија која је отпочела са окупљањем прогресивних снага и њиховим усмјеравањем за предстојеће битке. Рад ове ћелије одвијао се под врло тешким условима, под присмотром и притиском полицијских органа, као и разних организација и друштава која су служила интересима тадашњег режима и реакције. И поред врло неповољних услова, ова ћелија је, захваљујући новом курсу у Партији, доприносила разобликовању реакционарних буржоаских схватања и објашњавању најширем народним масама суштине експлоататорског система у бившој краљевини Југославији. Захваљујући томе, народ овог краја се једнодушно одазвао позиву Партије и испољио своје неслагање с издајничком политиком краљевске владе, бурно манифестијујући своје слободарство и спремност да се свим снагама и средствима бори за независност земље и за њену слободу. Свјестан свих патњи и страдања, која га у неравноправној борби очекују, он се недвосмислено опредијелио за идеале слободе, спреман да за њих гине, то јест да се у пуној мјери ангажује за њихово оживотворење. Заједно са осталим народима наше Републике и земље, становништво овога краја масовно се одазвало позиву Партије на оружану борбу против окупатора и других непријатеља слободе и независности. Његова решеност омогућила је бројне успјешне битке које су на самом почетку устанка из војеване. Досједним слијењем политике Партије у каснијим фазама рата и револуције јасно су се издиференцирале реакционарне и издајничке снаге, а упоредо с тим јачале су моралне снаге народнослободилачког покрета, омогућавајући постизање коначног успјеха у револуционарној борби.“

**САМОУПРАВЉАЊЕ —
НОВО РАЗДОБЉЕ У ИСТОРИЈИ РАДНИЧКОГ ПОКРЕТА**

У наставку излагања Жарко Миковић је говорио о стварању фронта демократских снага, Титовом доприносу развоју социјализма, његовој епохалној заслужи за супротстављање свим снагама које су настојале да угрозе независност и суверенитет наше земље и које су покушале да наметну нашој Партији своју концепцију ра-

се, како овог краја тако и у читавој Југославији.

ТИТОВИМ ПУТЕМ У РЕД НАЈРАЗВИЈЕНИЈИХ

Повезаност и истовjetност интереса радничке класе, Комунистичке партије и читавог народа омогућили су да остваримо тако крупне резултате у релативно кратком периоду. То је омогућено стваралачком применом основних принципа марксистичко-љењинистичке филозофије. И једино у таквим условима било је могуће постићи ово што је остварено на подручју наше општине. Данас спадамо у ред општина с највећим националним дохотком. Овај дио јадранске обале обогаћен је мноштвом модерних, савремено технички опремљених угоститељско-туристичких објеката који испуњавају услове за пружање услуга врхунског квалитета. Створене су реалне могућности за проширење капацитета, као и модернизација постојећих, те обогаћивање садржаја и квалитетно побољшање угоститељско-туристичке по-

Жарко Миковић

ности организованих субјективних социјалистичких снага на целу са Савезом комуниста као предусловом успјешног остваривања утврђеног правца друштвеног развоја. Титова непоколебљива веза с радничком класом и његова вјера у њену историјску мисију дошла је до изражaja у развоју самоуправљања. У крачу тог пута који значи ново раздобље у историји радничког покрета, ишло се смјело, али са слухом за све што је ново и прогресивно, с тим да се никада није изгубио континуитет револуционарног развоја, нити смиšao за политику и реалност. Када је то било неопходно вршене су самокритичке корекције, како би развој цјелокупног нашег друштвеног система и наше свакодневне политичке самоуправљања ишао самоузлазном линијом.

Полазећи од ставова друга Тита да се никад не смијемо задовољити оним што је постигнуто, нити се предавати самозадовољству, ми смо увијек имали у првом плану задатаке на развоју производних снага и система самоуправљања.

Захваљујући револуционарним промјенама које су омогућиле подстицај стваралачке иницијативе радних људи и динамичан развој наше земље, у тим и таквим условима наше подручје, односно подручје општине Будва, у послијератном периоду доживјело је изразито буран и динамичан развој у свим областима друштвеног живота и дјеловања.

Из пасивне може се речи, привредно неразвијене средине становници овога краја морали су одлазити у друге далеке земље ради обезбеђења минимума егзистенције, јер владајућа буржоаска класа није имала интереса да се ангажује па плани развоја и стварању услова за бољи живот становништва, односно радничке кла-

овакав динамичан развој привреде, ношен напорима радних људи омогућио је развој других неопходних дјелатности, чиме је условљен пораст животног стандарда радних људи и свих становника општине. Данас имамо све што је неопходно што омогућава виши ниво задовољавања људских потреба и у области материјалне и у области духовне културе. Изградњи угоститељски капацитети и други привредни објекти представљају реалну основу за даљи развој привреде и других дјелатности, јер за то постоје и друге врло повољне и реалне претпоставке.

Довољно је подсетити да на подручју наше општине сада имамо око 10.000 лежаја високе и више категорије у хотелима организација удруженог рада и одмаралиштима радних организација, преко 10.000 лежаја у домаћинствима, а која служе за пружање услуга. У врло кратком периоду биће изграђени и нови објекти, чиме ће се проширити могућности угоститељско-туристичке привреде. Посебно су евидентирани напори у циљу обогаћивања и побољшања квалитета понуде, као и развоја других привредних дјелатности које ће омогућити складнији и стабилнији развој наше општине. Изградњи су, и у изградњи су, значајни инфраструктурни објекти: водовод, канализација, локалне саобраћајнице, ПТТ саобраћај.

Нарочито посљедњих година посвећена је посебна пажња развоју одређених друштвених дјелатности. Стварају се нове услови за развој основног образовања, формиране су и јединице за усмјерено образовање. Значајни напори и ангажовање учитељи су у области културе и физичке културе, социјалне и дјечје заштите, као и мреже здравствених установа.

Друг Тито

Постигнути развој врло је импозантан, но то не значи да пред нама не стоје крупни задаци и обавезе на чијем рјешавању се морају ангажовати све социјалистичке снаге, а успјех на извршавању предстојећих задатака у највећој мјери је у зависности од спровођења у живот Устава, Закона о удруженом раду и других систематских прописа. И на тим подручјима активност у нашој општини одвијала се систематски и организовано. Извршene су организационе промјене у организацијама удруженог рада из основама Устава и формиране су основне организације удруженог рада у привреди и у друштвеним дјелатностима. Формиране су и одговарајуће интесне заједнице.

У току су и послови на спровођењу ЗУР-а, мада у вези с овим постоји потреба интензивирања рада и непосредно укључивање свих радника у ове послове.

ТРАЈНИ ЗАДАЦИ: ОПШТЕНАРОДНА ОДБРАНА И ДРУШТВЕНА САМОЗАШТИТА

Неопходно је схватити да је даље развијање самоуправних социјалистичких друштвено-економских односа на основама Устава и ЗУР-а примаран задатак Савеза комуниста и других социјалистичких снага.

Нужно је улагати знатно више напора на бржем остваривању ставова о јачању самоуправне улоге радника у удруженом раду. Управљање и расподлађивање дохотком мора бити у домену одлучивања радника, и зато је неопходно јачати борбу на суштинске промјене друштвено-економских односа у основним и другим организацијама удруженог рада у циљу даље афирмације радника као основних субјеката у процесу друштвене репродукције.

Треба обезбиједити изградња доходовних односа у удруженом раду, као и у односима између материјалне производње и друштвених дјелатности и између

између производње, финансијске и прометне сфере, јер на овом подручју нијесу постигнута задовољавајућа резултати и промјене су неопходне јер без њиховог спровођења нема самоуправне улоге радника у удруженом раду.

Такође кључно подручје дјеловања СК и других социјалистичких снага мора бити даље развијање политичког система, јер то је услов за успјешније функционисање система у целини.

Трајан задатак свих радних људи и грађана, самоуправних организација и заједница и свих друштвено-политичких организација у нашем друштву представља развијање и спровођење система општенародне одбране и друштвене самозаштите, као неотуђивих функција на шег система социјалистичког самоуправљања.

Величина Титове личности, што га чини великаном човјечанства, огледа се у то ме што њоја опредељења заснива на интересима радничке класе и нације и снажно утиче на правце креативности, дајући им непрестано поље заједнице.

С Титом наша земља није ни за тренутак престајала да помјера границу на којој се заустављају њен јућерашњи дан, а то је отварало погледе у будућност, давало борбени курс, вјеру и свјест. То је омогућило да се разбукта снажна ватра народнослободилачке борбе и револуције. Само с Титом је наша земља имала снаге да се супротстави догматским и блоковским притисцима и да у драматичним моментима историје поуздано и непоколебљиво поведе наше народе и народности путевима независности и слободе, безкомпромисно бранећи етичке и идејне вриједности социјализма.

У томе је смишо признавања које је историја дала Титу визионарској личности и његовом револуционарном дјелу у развоју револуције и борбе за нове љубилке и садржаје људских слобода,

25. ОКТОБАР 1977.

УЗ ЈУБИЛЕЈ
ДРУГА ТИТА

Усвајање идеала комунистичког покрета — претпоставка револуционарности омладине

У јулу четрдесетпрве на позив Комунистичке партије Југославије и њеног кормилара друга Тита, десетине хиљада омладинаца и омладински пригралило је пушке ослободитељице и пошло у свети бор за слободу. Њихов јединствен одзив показао је колико су они схватили своју улогу у наступајућим револуционарним догађајима, односно какве је огромне резултате постигла Партија у васпитавању младих, који су постали први борци партизанских одреда и, вјерни слободарским традицијама, кроз четири године рата уграђивали себе у наше данас. Заслуга за њихов беспримјерни хероизам припада, у првом реду, другу Титу, који је непрекидно указивао на значај марксистичког васпитања чланства Савеза комунистичке омладине Југославије из чијих су се редозајетији боравили будући пушкомитраљесци и бомбаци који су грудима својим затварали отворе на непријатељским бункерима и животима својим исписивали истините легенде нашег ослођилачког рата.

напајали млади комунисти и без говора извршавали револуционарне задатке.

Друг Тито је указивао и на значај културно-забавног и културно-умјетничког рада, како би се млади борци описменили, добили прву научну сазнања подигли свој културни ниво и, захваљујући томе, били у могућности да прате политичку частаву и изучавају дјела класика марксизма. У партизанским одредима и бригадама — између двије битке — вођени су разговори о прочитаним књигама и о основним питањима друштвене стварности. Све је то доприносило развијању личности младих бораца, који су у свакодневним окружјима доказивали своју оданост борби за слободу и социјализам. Њихова снага није била толико у њиховом броју колико у оданости отаџбине, чврстини у биткама, несебичности у сваконевном животу и у осталим револуционарним својствима — у неустрашивости и хероизму, у њиховој вјерности Комунистичкој партији и ујверености у оправданост и нужност побједе социјализма, у њиховој безграницној оданости ствари револуције борбе.

Друг Тито

Све што ј' било под пепелом,
на дну наших срца скрито,
у ватру је разбуктао
друг нам Тито. Тито, Тито.

Све што ј' текло којекуда,
срвну једно у корито,
из велику ријеку створи
друг нам Тито. Тито, Тито.

Наше брањно просијао
кроз решето и кроз сито,
па хљеб нови за нас мјеси
друг нам Тито. Тито, Тито.

Владимир НАЗОР

УВИЈЕК ТАМО ГДЈЕ ЈЕ НАЈ-
ТЕЖКО

И у току борбе — кроз све ратне године и све офанзиве — поклањање је прворазредна пажња подизању културног нивоа младих, њиховом општем и марксистичком образовању. У Савезу комунистичке омладине Југославије изграђивање је морално-политичке врлине бораца, развијање интереса за изучавање марксизма-лењинизма, јачање хуманизма и усвајање револуционарних моралних норми. „Чланови Комунистичке партије и комунистичке омладине Југославије“ — ријечи су друга Тита — „морају бити увијек тамо где је најтеже, морају показати другима примерје дисциплине, другарства, самопожртвovanja и храбrosti“. Он је захтијевао да се стварају специјалне омладинске партизанске чете које ће под добрым руководством и правилним политичким радом постати упоришта у другој фази борбе, у фази социјалистичке револуције. Генерални секретар наше Партије иницијатор је организовања разних партизанских и скојевских курсева школа и семинара на којима се, као и на сплитним теоретским састанцима, проучавала марксистичка литература. Знатно касније, након извођења победе, сјећајући се дана када се и како се „калио челик“, друг Тито је изјавио: „Ми нијемо занемарили политички и идеолошки рад, и ти млади људи и наши борци уопште знали су да, иако они не буду могли да уживају плодове борбе, долазе други послије њих, који ће наставити борбу за остваривање идеала социјалистичке револуције“. Он је имао у виду револуционарни хероизам и оданост ствари револуције који су били резултат високе свијести којом су се

НОСИОЦИ ХУМАНИХ ОДНОСА

Хуманост је била, а то је и данас, најљепша врлина младих комуниста. „Интересантно је то“ — цитирајмо опет друга Тита — „чак можда и чудно звучи, јер — ријеч је о рату. Ја сам мислио да у једном тако суровом периоду као што је рат и у једном тако тешком рату као што је наш, код младих људи, код дјечака и дјевојака, не може бити развијена хуманост. Убиједио сам се, међутим, да нисам у праву. Хумани карактер омладине показао се увијек на висини — и при спасавању рањеника и у односу према старијим друговима и у односима самих омладинаца. То је био резултат рада Партије на васпитању омладине. Хуманост, другарство и високи моралнилик наших омладинаца у рату — то су такође Титове ријечи — били су њихове најљепше врлине.

Друг Тито је развијао идеју братства и јединства, у првом реду код младих и постигао да су они постали најдосљеднији борци за превазилажење братоубијачке борбе. Млади комунисти су са марксистичког становишта прилагали националном питању и његовом рјешавању у нашој земљи. Развијали су сазнање да је однос према човјеку друге националности најбољи доказ моралности и револуционарности младих бораца. Слиједећи Титове ријечи о братству и јединству, омладинци су израстали у носиоце хуманијих односа између наших народности.

Борба је била, такође, једина школа и ковачница кадрова у нашем ослободилачком рату. Кроз борбу, рад и учење оспособљавао се нови руководећи кадар социјалистичке револуције који је допринио побједи над непријатељем и успостављању нових друштвених односа. Тако су млади комунисти, поред тога што су били примјерни борци-ратници, израстали у истинске револуционаре, ствараоце нових вриједности, нове културе и новог комунистичког морала. Гоме је, како истиче друг Тито, допринијело омладинско одушевљење, омладински смјех и самопријегор, пре која се развијала револуционарна свијест, исправљао хероизам, долазили до изражавања њихова упорноти, досљедност и, изнад свега, човјечност.

НА ПРИМЈЕРИМА ХЕРОЈСТВА И САМОПРИЈЕГОРА*

Као стратег југословенске социјалистичке револуције, друг Тито је увијек подвлачио непроцјењив значај васпитавања младих на револуцији

Друг Тито

нарним традицијама. Сматрајући да се према наслеђу прошлости треба односити критички, са свом одговорношћу револуционара и хуманисте, он истиче у првом план братство и јединство, југословенски социјалистички патриотизам, пролетерску соли-

како би се, као на непресушном времену, напајала врлинама младих скрјеваца и бораца револуције, што би „васпитио дјеловало на данашњу омладину“, он је увијек истицаша да историја наших народа и народности, а нарочито наша најновија историја, обилује дивним примјерима херојства, самопријегора и многих других најлеменијих људских дјела на којима могу и треба да се васпитавају наше нове генерације“. У реферату на Десетом конгресу СКЈ друг Тито је подвукao да омладина „треба да упознаје и развија наше револуционарне традиције“ како би се васпитавала на примјерима хероја класне борбе из претходног периода, на примјерима бораца револуције и хероја рада и стваралаштва у свим областима људске дјелатности. „По херојству и вјерности својој земљи“ — апелује он — „будите онакви какви су били ваши очеви и ваши дједови. Будите у даљем развоју још и бољи него што смо ми били“. У разговору са уредником „Народне армије“ истиче да је на слободарским традицијама сваког од наших народа „израсла наша позната љубав према слободи, наша приврженост истини и правди. Из тих позитивних особина развили су се храброст, смјелост и непоколебљивост наших људи, њихово достојанство и понос“, а обраћајући се једном приликом војницима, рекао је: „Васпитавајте се на свијетлим примјерима јунаштва и на свијетлим борбеним традицијама партизанских одреда. Народно-ослободилачке војске и Армије“, додајући да се не са само садашњи борци и руководиоци него и будуће генерације морају „служити тим примјерима љубави према слободи, примјерима упорности, дисциплине и спремности на сваку жртву, јер само она савремена армија која посједује таква својства може бити непобједива“.

О Титу

(Народна пјесма)

На ливади, на зеленој трави,
радни људи коло заиграли,
запевали песму најмилију —
за свој народ, Тита и Партију.

Свака пјесма из срца је слита,
у свакој је име друга Тита.
Коло игра, песма одјекује,
јавор брези јасно довикује:

— Сећаш ли се, сестро моја мила,
kad је борба за слободу била,
kad smo земљи савијали грane,
заклињали наше партизане?

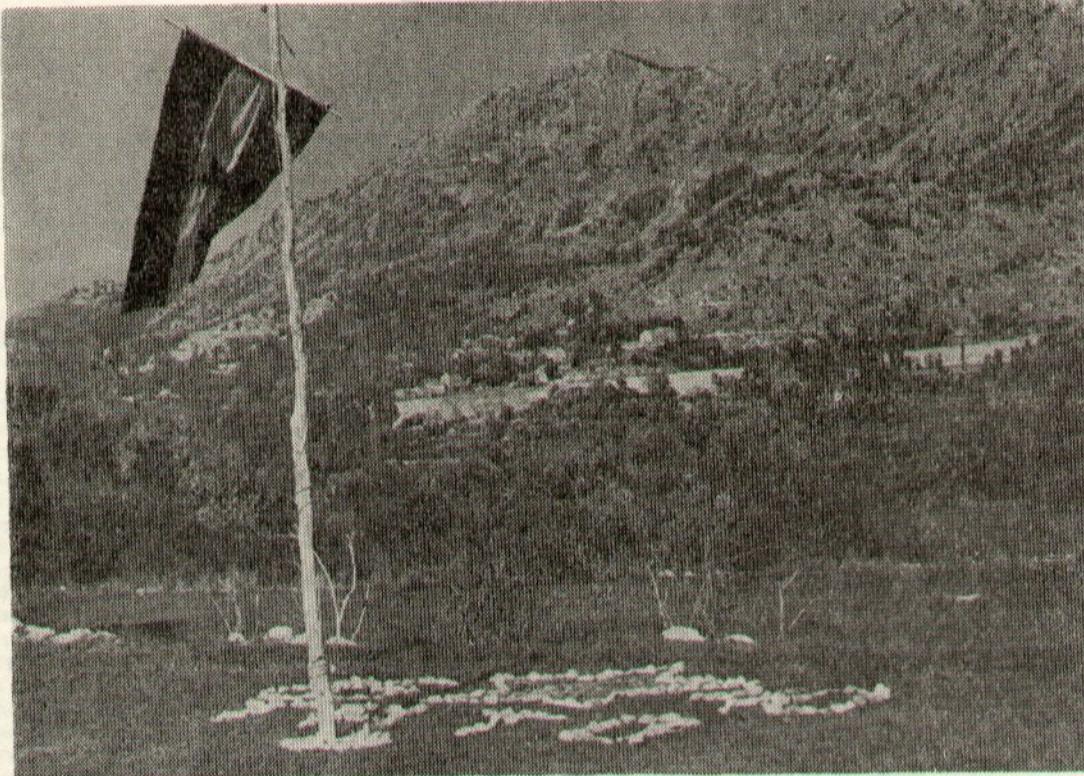
— Тад су јеле и борови вити
куршумима и крвљу залити,
свијали се један од другога
да чувају друга рањенога
код сестра ране превијаше,
превијаше и речи слушаше:

— „Реци, сестро, сваком ко те пита
да с попосом умирим за Тита“.

дарност и интернационализам, и тражи да младе треба упознавати са тим вриједностима и идеалима комунистичког покрета, како би их они усвојили као своје и даље обогаћивали новоствореним вриједностима и са знајима. Јер: усвајање револуционарних идеала једна је од основних претпоставки револуционарне активности младе генерације на даљем развијању социјалистичких самоуправних односа. Позивајући омладину да упознаје историју наше Партије,

ОПШТЕНАРОДНА ОДБРАНА

У логору специјалне јединице

Јарбол, застава петокрака и име најдражег друга

Специјална јединица територијалне одбране Будве логоровала је у октобру девет дана у Брајићима. Са њима смо сунчаног октобарског дана провели више часова и забиљежили понсншто из живота и рада оних који су се овде састали да науче оно што треба да знају да би се супротставили евентуалном упаду диверзаната и осујетили их у њиховим намјерама.

Три већа и два мања шатора представљала су мјесто где је јединица боравила недјељу и по дана. Јар-

бол с тробојном заставом, знамења испод њега: петокрака звијезда, ријечи Т и о бројке — 85 и 40 означавале су све што је требало рећи и знати о томе коме је вјежба посвећена. У логор смо дошли с групом функционера која их је тога дана посетила: предсједник и секретар општинске организације Савеза комуниста, Предсједник Општине, предсједници Савеза бораца и омладине, командант Територијалне одбране и начелник Општинског штаба ових јединица. Очito је да су по

жељели да са овом јединицом проведу тај дан, да их виде и чују. У логору је, како то рече начелник Општинског штаба територијалних јединица Pero Кнежевић, све у реду. На предлог команданта јединица Територијалне одбране, Ника Јовановића, прихватили смо да пропјешачимо још два километра и да се нађемо — на лицу мјesta. Постројена јединица командира Симе Зеновића дочекала нас је спремна. Кратак рапорт: — Друже, начелниче, данашњи програм вјежбе смо заврши-

ли. Сви учесници били су присутни, ако треба спремни смо да вјежбу поновимо.

И — вјежба је поновљена.

Путем који је некада давно — падинама обронака Лоћића, затим преко Похора, Брајића и даље Паштровском гором до Куфина — изграђен надницама културара, вратили смо се два кило метра уназад до логора. Схватали смо да је рапорт командира јединице значио да њени припадници иду на заслужени одмор. Нијесмо били у праву. Одмах по доласку у логор, почeo је други дио вјежбе: чишћење оружја и провјеравање онога што се тога и претходних дана научило. Када је пред ручак дат сат одмора активност није престала. Док су једни играли фудбал, други су одмјеравали снаге на шездесет четири поља шаховске табле. Задужени за ручак бри-

нули су да јело не загори, а двије другарице припаднице ове јединице, бринуле су око послужења гостију и других „ситних“ послова у „граду“ под шаторима.

Од руководилаца ове вјежбе дознали смо да је ова јединица опремљена најсавременијим техничким средствима. За вријеме вјежбе непрестано је присутан такмичарски дух: резултати гворе које је одјељење најбоље; они казују коме најбоље „лажи“ стручна и специјална обука; посебно се биљеже поени код гађања разним врстама оружја и из вођења физичких вјештина. Дознали смо да у оквиру је динице дјелује организација Савеза комуниста која, кад то затреба, исправља „криве Дрине“.

Д. Новаковић

Равноправно са мушкарцима

Како адаптирати „Авалу“

Техничко стање „Авале“ дошло је у питање њено рентабилно по пословању. Јер, већ дуже времена инсталације и опрема су у таквом стању да туристички првенац „љепотице Југа“ не може да задовољи захтјевима савremenog туризма. Већих улагања за изјаву стању хотела није било, јер се чекало на темељну реконструкцију да би се ријешили технички и остали проблеми. Таква обављка онојеста је недавно, па је расписан позивни конкурс за израду идејног урбанистичко-архитектонског рјешења за обогађању и адаптацију хотела. На то је, осим техничког стања „Авале“, упућивало и низ других момената. Међу најважнијим чекој стањем у хотелу смагра се и то што собе немају санитарне уређаје, виле чијесу повезане с обогађајућим просторијама хотела које и њима служе. Реконструкција и обогађања треба да ријеши и неке градске функције хотела, с обзиром да он треба да постане посредник развоја зимског туризма на калинегијем нивоу, што тражи изградњу обогађајућих саобраћаја за бруштвене и забавне потребе хотела.

да би се обезбиједио велики степен њиховог искоришћења, потребни су нови смјештајни капацитет високе категорије. Ти и други захтјеви постављају и великатно питање: да ли извршили само реконструкцију постојеће грађевине или, пак, све то ријешити на другачији начин? Размишља се и о томе да се садашња зграда, комплетно или дјелимично, уклони. Они који да „Авалу“ везују почетак развоја савremenog туризма у Будви, па у томе виду њену „историјску мисију“, траже да зграда задржи садашњи изглед. Наводи се непоновљиви изглед њене фасаде с мора и њено „срстанје“ са Старим градом. Пристапајући изградње другачијег хотела, кажу да се садашња хотелска громада гуши Стари град, затвара излаз на море, а приговорају задању хотелској фасади... Они се заражују да се нови хотел гради тако да се наслана на падину брда уз хотел, смјештај да би садашњу терасу и кафани и дио садашњег простора требало задржати за градске функције новог хотела.

Д. Н.

На одговор на сва та и друга питања неће се дugo чекати. Из радија идејног урбанистичко-архитектонског рјешења назе „Авале“ повјерена је деветорици еминентних југословенских стручњака који ће од њих популити најприхватљивије рјешење знаће се 1. фебруара 1978. године. Оујељивачки суд је, такође, на југословенском нивоу и у њему се, између осталих, налазе три универзитетска професора: Милорад Пантовић, предсједник, и чланови Зоранко Бргеозац и Јован Маргиновић.

Садржај будућег хотелског комплекса „Авале“, чија грађа треба да почне ујесен 1978. године, врло је атрактиван. Поред 320 лежаја „А“ категорије, хотел ће имати четири такозвана миришална салона и салон налијењен дјеци, салу за склопе са 200 сједишта и банкет, салу. Сале и салони ће моћи да се користе и као једна сала са 300 сједишта. Поред ресторана, градске кафанице, моног, снек и аперитив бара, изградите се затворени басен, сауна, трим-сало и сало за масаже.

(Наставак са 1. стране)

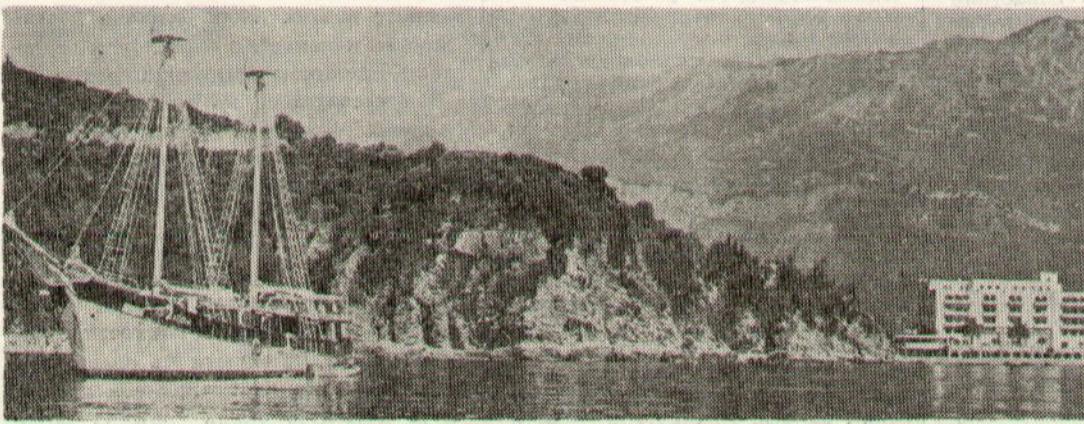
јалистичке Југославије у чије је темеље уградио велики хуманистички идеал ослобођења рада.

Још прије него што је, послиje ослобођења, закорачио путевима мира и међународне сарадње, име друга Тита обишло је свих пет кол типената. Изражавајући своје поштовање према човјеку који читавим својим бићем живи за будућност, најистакнутији државници, културни и јавни радници истичу да он — увијек управља и смioni пред свим силама и силницима — непогрешivo корача путем који подразумијева отпор туђини, предрасудама, догми и култу. Речено је за њега да је човјек у најпунijем значењу те горде ријечи, првоборач за очујење човјека, и да, прпун снагу из срца читавог народа, титанском снагом зрачи на све око себе, остављајући неизbrisiv печат на људе и догађаје. Као и у рату, увијек на најиструенијем положају, он непогрешivo осјећа неизbjежnost прељомних историјских тренутака, јача слабе, диже поклекле, ведри суморне, успокојава забринуте, ствара хероје и, у исто vrijeme, кричи нове путеве и отвара широке сунчане видике. У њему су уједињени енергија и снага што очарава а његово име, са тајanstvим и romanтичним призвуком, исписано је златним словима на страницама демократске борбе против варварства. Као најмаркантнија личност дана-

шнице, он је грађанин свијета, велики градитељ миролубиве сарадње и неуморни прегalaц, чији ће напори остати у ризници историје.

Друг Тито није легенда, нити мит, већ жив човјек, брижан друг и драг учитељ, близак обичним људима, приступач свима. У њему су велелепно овалоћене највеће вријednosti radnitske klase: nesalomljiva voљa, upornost koja sve preovlađujuje, bezgranična vjera u stvaralačke snahe masac, herojski um i činovski organizacioni genije. On je, kako rече pjesnik, „od gvožđa“, ali u njemu „kuća toplo ljudsko srce“. Sin je „sadašnjih dana i lik iz drevne priče“, koji je „sve što je bilo pod pepelom i u dnu naših srda skrito“ razbuktao u blistavu vatru revolucije. Зато је он увијек с нама — у сваком нашем дому, у сваком нашем срцу, у визијама људске слободе и у немjerljivoj ljubavi svih naših radnih људи, svih naših naroda i narodnosti — у њихozom pregaljstvu, samoprijevoru i juvanstvu i u njihovoj pjesmi kojom ga slave i kojom му се куну:

Друже Тито, ми ти се
кунемо
да са твога пута не
скрепемо...
Блажко Ивановић

„Аvala“ — Првенац модерног туризма у Будви

НАЈУСПЈЕШНИЈА ГОДИНА ЈАДРАНСКОГ САЈМА

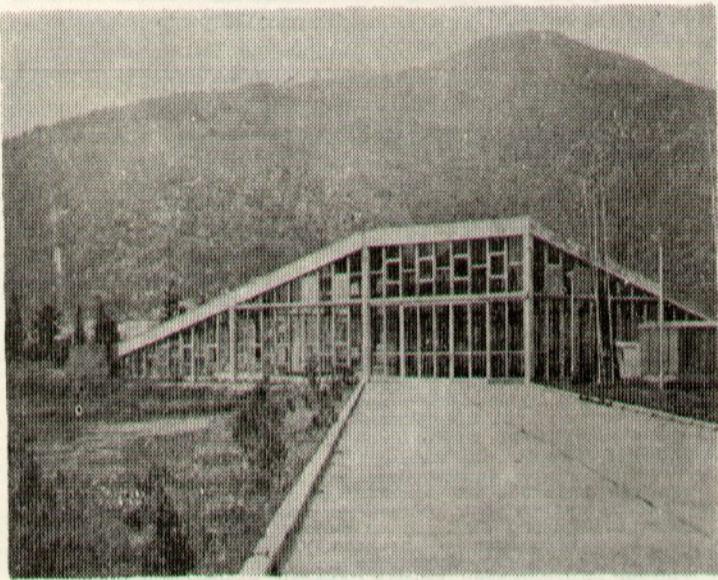
Кораци од седам миља

Изложба учила, која је пратила Конгрес педагога Југославије (трајао је од 16. до 22. октобра), била је посљедња приредба у овој години организована на Јадранском сајму. Ерата сајамских хала су затворена до наредне године, а на простору око њих, где је љетос било толико бучно, сада је мир. Приведена је крају четврта по реду пословна година ове организације, једине те врсте у Црној Гори. Мада коначни биланси још нису сведени, сасвим је извесно да је она далеко најуспјешнија од како Јадрански сајам постоји као организација са оваквом концепцијом.

У жељи да нашим читаоцима кажемо нешто више о пословању ове радне организације, од које се с правом много очекује, посетили смо просторије Сајма и разговарали са замјеником генералног директора Васом Марковићем.

300.000 ПОСЈЕТИЛАЦА

Јадрански сајам је своје капије отворио у марту, организујући изложбу „Туризам и исхрана“, која је окупила велики број излагача из цијеле земље, као и бројне туристичке посленике са Јадрана. Сљедећег мјесеца организован је конгрес стоматолога Југославије кога је пратила изложба дентистичке опреме, такође изузетно по-

Један од павиљона Јадранског сајма

сејена, а у мају је Сајам организовао велику изложбу, већ традиционалну, на-мијењену заштити човјекове средине. Петомјесечни, такође традиционални, Јећени сајам трајао је од 1. маја до 1. октобра. Око двије стоти-не излагача из иностранства (Италија, СР Њемачка, Ау-стрија, Швајцарска, Швей-

ПОВЕЗИВАЊЕ СА
ИНОСТРАНСТВОМ

Поред тога што је постигнут видан напредак у квантитету и квалитету изложби, ова сезона донијела је још једну значајну новину — Јадрански сајам постаје мета интересовања привредника иностраних земаља, посебно оних са Медитерана. А при формирању ове организације, управо је то био један од циљева.

— Овогодишња изложба „Пуља у Црној Гори“ била је корак напријед у развијању привредних односа између наше републике и сусједне области у Италији — истиче Марковић. — За разлику од прошле године, када су на овој изложби представирани само производи пољoprивреде овог јьета посјетиоци су могли да виде и производе занатства и индустрије провинције Пуље. —

јали си 15 милиона, док се заједно са опремом ова зграда стајала око 30 милиона. Наравно, у оквиру ње били би и пословне просторије. Предвиђамо да би овакав презентативан објекат морао бити завршен до љета 1979. Но, пошто је све то још неизвјесно, ми смо приступили привременим рјешењима. Халу број 5 адаптирали smo у конгресну салу. Поставили smo 750 сједишта, изградили бину, монтирали опрему по-

Но, то је тек почетак на по-
спјешавању робне размјене
између југа Италије и одго-
варајућих обласи наше зем-
ље. Недавно формирано мје-
шовито јуgosловенско-итали-
јанско предузеће, чије је сје-
диште у Барију, учинило
много на интензивирању при-
вредне размјене између два-
је земље које дијели Јадран-
ско море.

По ријечима Марковића, сасвим је извјесно да ће Јадрански сајам постати фактор повезивања привредника Црне Горе и цијеле земље са привредницима осталих медитеранских земаља. Представници турских синдиката већ су се интересовали за услове излагања на Сајму, а очекује се тјешња веза с Француском (посебно њеним југом), Шпанијом и суседним Грчком. Ту још долазе у обзир Албанија, Малта и још неке земље.

— Сматрамо да би већ 1979. године Јадрански сајам могао бити домаћин изложбе медитеранских земаља — каже Васо Марковић. Те године Сплит је домаћин Спортских игара Медитерана, па би се и дио тог програма могао пренести у Будву, наравно уколико буду завршени неки објекти који су неопходни за даљи развој Сајма, а који су већ планирани.

НЕОПХОДНИ НОВИ ОБЈЕКТИ

Мада располаже са пет затворених сајамских хала и са преко 20.000 квадратних метара простора који је углавном неискоришћен, Јадрански сајам још увијек нема услова за организовање великих приредби. Једноста- вно, хала треба још, нарочито оних који ће имати све савремене уређаје, гако неопходне сајамским изложбама.

— Будва постаје све више интересантна за организовање конгреса, симпозијума, савјетовања и семинара — истиче Марковић. Током пролећа, јесени и зиме, овакви масовни скупови су чести, али, пажљост, наши град још није спреман да буде прави домаћин. Наиме, Будва још нема погодне конгресне дворане, него се овакви скупови одржавају у нефункционалним хотелским салама, холовима и ресторанима. Ми смо почели ту га-

нима. Ми смо уочили ту на-
сушну потребу и засукали
рукаве. Упутили смо предлог
Извршном вијештима Црне Го-
ре у коме стоји да желимо
изградити велику конгресну
дворану која би почивала на
око 3000 квадратних метара,
имала све уређаје за несметано
одржавање највећих
скупова (средства комуника-
ције и друго), спорске објек-
те и трибине за 500 гледа-
лаца и остале просторије. Са-
мо грађевински радови ста-
јали би 15 милиона, док би
заједно са опремом ова зграда
стајала око 30 милиона.
Наравно, у оквиру ње били
би и пословне просторије.
Предвиђамо да би овакав ре-
презентативан објекат морао
бити завршен до лета 1979.
Но, пошто је све то још не-
извјесно, ми смо приступи-
ли привременим рјешењима.
Халу број 5 адаптирали смо
у конгресну салу. Поставили
смо 750 сједишта, изградили
бину, монтирали опрему по-

Титови и наши юбилеи

Под покровitelством Одбора за прославу о самдесетпетогодишњице рођења друга Тита и четрдесетгодишњице његовог руковођења нашом славном Партијом, у Будви су — на Јадранском сајму — отворене двије изложбе: фотографија и документата о животу и раду овог хероја слободарства и слободе и школских учила и уџбеника. Отварајући изложбе предсједник Општинске конференције Савеза комуниста, друг Блажко Ивановић је, између остalog, рекао:

„На преко стотину фотографија и докумената, одабраних из Архива ЦК СКЈ, приказан је изузетно плодни револуционарни рад човјека чији су јубилеји празници свих наших народа и народности... На њима ћемо видјети друга Тита који је послиje искуства стечених у редовима бораца Великог октобра стигао у своју земљу да подстакне идеје борбе за слободу. Охрабрујуће су одјекнуле његове пркосне ријечи са оптуженичке клупе, коју је он претворио у трибину за оптужбу буржоаског система: „Ja, Јосип Броз, признајем да сам члан илегалне Комунистичке партије Југославије... признајем да сам радио на ширењу комунистичких идеја и пропагирао комунизам... али не признајем буржоаски суд, јер се сматрам одговорним само својој Комунистичкој партији.“

На изложби „Титови и наши јубилеји“, коју је организовао Општински архив у Будви, мочи ћемо да пратимо живот човјека који је био, и који је данас, примјер и путоказ, извор надахнућа и разлог да се и у најтежим тренуцима са оптимизмотом гледа у будућност. Човјек у најпунијем значењу теријечи, који је својим дјелом стварао историју, друг Тито је постао историја у најљепшем и најљудском значењу. Као симбол револуционарног напора и непрестаног стремљења напријед, он је на свом путевима мира стигао до Египта, Бурме, Индије, Кине и Кореје до најудаљенијих земаља у којима се вођује за боли и човјека достојнији живот. Зато он живи не само у срцу народа из кога је израстао него и у срцима свих народа који се боре, у срцима свих слободољубивих људи свијета, који Југославију називају Титовом земљом, а нас, Југословене, Титовим народом“.

требну за велике скупове, где је и одржан конгрес педагога Југославије. Све то је коштало нешто преко два милиона динара. Оваква дворана са клима уређајима, разгласним центром и великим бином добро ће послужити током зиме за организовање културно-забавних приредби у нашем граду. Јадрански сајам, који постаје мјесто где се све више окупљају млади и где се током љета одвија организован забавни живот, спреман је да у току такозване мртве сезоне ову дворану уступи мла-

ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Повећање броја изложби, излагача и посјетилаца утицало је на већи промет, него претходних година. Прелистављајући деветомјесечни обрачун, примјећујемо да укупан приход износи десет милиона динара, док је зацијелу прошлу годину износио осам милиона. А планирано је да укупан приход за ову годину износи између 14 и 15 милиона динара, што је скоро двоструко више него протекле године. Остатак до хотка је лане износио 630.000 динара, док је ове године планиран (највероватније да ће бити и остварен) у износу од 1,2 милиона динара.

— Карактеристично је да промет из године у годину рапидно расте, што значи да Сајам корацима „од седам миља“ граби напријед, — ка же замјеник генералног директора Васо Марковић. Укупан приход, је, примјера ради, износио 1974. године скромних 670.000 динара, већ сљедеће 1975. он је био многу већи — четири милиона да би прошле године порастао на осам, милиона а ове године неће бити већи за преко двадесет пута него 1974. године.

Поред објективних околности, за овакве успјехе за- служни су и вриједни радници ове организације. њих 42 на броју, који су за све ово вријеме предано радили ка- ко би Сајам стао на ноге и постао занимљив за привреднике како наше тако и многих иностраних земаља. Но, кадровски састав, ма колико био добар, још увијек није довољно спреман да прихва-ти бреме разнородних по- слова.

Међу запосленима доста је младих, недовољно иску- сних људи, који треба много да уче како би давали боље резултате. Добро би било ве- ћину њих дошколовати, односно специјализовати за ве- ома сложене сајамске посло- ве.

Саво Греговић

ГОСТ РЕДАКЦИЈЕ

Сликар Слободан Словинић

Слободан Словинић се ове ликовне сезоне представио најбољим публици с двадесетак радова насталих у току протекле четири године. На основу њих може се рећи да његово сликарство карактерише свијет надреалних фигура. Иако је по позиву архитекта интеријера прега сходна му је вокација сликарство. Повод за разговор била је Словинићева пета по реду самостална изложба која је свједочио томе да је он израстао у умјетника особеног израза.

— Од 1960. године, када сте завршили Академију примијењених умјетности, имали сте пет самосталних изложби у Црној Гори — због чега се самостално пијесте појављивали ван наше Републике, односно у иностранству? — гласило је наше прво питање.

— Прво се, по мом мишљењу, треба представити публици и критици на подручју где умјетник живи и ствара. Онда, организација једне самосталне изложбе веома је сложен задатак, по готову када је ријеч о иностранству, па ми је тешко схватити зашто се црногорске галерије — у првом реду титоградска, цетињска и будванска — не баве организовањем изложби црногорских умјетника у другим крајевима наше земље и иностранству. Оне су, наиме, најквалификованије за такве аранжмане. Тако би рад галерија био знатно садржајнији и ликовни ствараоци би се више везивали за њих. Подразумијева се да би такви „галеристи“ морали бити способни организатори — да сваком излагачу обезбедиједе све што треба да прати једну изложбу — од каталога па до продаје његових радова.

— О вама се ликовна критика у иностранству похвалило изражавала — да изложби „Савремена црногорска ликовна умјетност“, која је 1973. године организована у Хаселту, Турију, Паризу, Риму и још неким мјестима, могли смо да прочитамо само похвалне критике о нашим сликама. Реците нам шта мислите о нашој ликовној критици.

— Прво, ликовна критика у нашој Републици није, како бих рекао, организована — појединци пишу под случаја до случаја и доста стихијно. У другим републикама ликовна критика је на знатно вишем нивоу. Догоди ло се, на пример, да је словеначки критичар Басин открио нама у Црној Гори два наша вриједна ствараоца — Вуковића и сликара

Пушњу! Пошто је пажљиво пратио њихов развој и сазријевање, овај критичар је обично талентованих умјетника представио ликовној публици републике из које потичу. Критичар би требало да прати умјетника и да га на најбољи могући начин препоручује другим ликовним центрима. Затим, није ни познато да је неки умјетник из Црне Горе излагао у Београду, Загребу или неком другом културном центру преко црногорских галерија, него смо сви препуштени ћудима појединача, па, не ријетко, и таквих који немају готово никакве везе с ликовним стваралаштвом! Иначе, лично сам увијек био пријатно изненађен повољним пријемом од страже ликовне критике.

Слободан Словинић

— Ви се, упоредо, бавите унутрашњом архитектуром и сликарством — да ли вас таја рад ремети у стваралачкем смислу?

— Сматрам да се ова два „посла“ међусобно допуњују, а у сваком случају у оба се мора стваралачки улазити, јер се тек тада може бити задовољно оним што је постигнуто.

— Припадате надреалистичком правцу у сликарству — кажите нам нешто о свом досадашњем развојном путу.

— Нијесам сигуран да припадам надреалистима, иако многи критичари тако представљају моје сликарство, које је, како је мислим, помало — саркастично. Иначе, у току протеклих десет година, прошао сам кроз неколико развојних периода и сваки од њих дошао је до изражaja на мојим самосталним изложбама. Почеко сам са апстрактним пејзажом, а послије тога ме је литература мало више узбуђивала, па ми је у тематској смисли послужила за основ платнича.

— На крају, уобичајено питање: ко су ваши узори?

— Грчка митологија, затим наша народна предања о вилама и виљењцима, која сам у дјетињству слушао, а затим и читao. Од сликара бих поменуо ненадмашног мајстора свјетlostи и сјенке Караваџа, Микеланђела и Рубенса, а од наших црногорских умјетника Петра Лубарду и Мила Милуновића.

Станко Паповић

Новине у културно-забавном животу

ДОМАЋИ и инострани гости који су љетос боравили у хотелима „Монтенегротуриста“ од Улциња до Котора, нијесу се досађивали пошто је културно-забавни живот био веома добро организован.

— Ангажовање оркестра, фолклорних ансамбала и еминентних вокалних солиста и група било је повјерено Сектору продаје — рекао нам је Бранко Кажанегра, помоћник директора ове службе.

— Тако је избегнуто посредовање „дивљих“ менаџера који су ангажовали „лутајуће“ оркестре и недовољно познате пјеваче. Оваквих „менаџера“ ранијих година било је сијасет и просто су се утвршивали ко ће понудити више оркестара и „бољи програм“. Њима су у хотелима често најиједали, па је гостима нуђен кич на горе врсте.

Ове сезоне хотели су обезбједили квалитетне пјеваче и оркестре РТВ Београд, РТВ Скопље, квартет Саше Радојчића, група „Рибели“, пјевачи Лидија Кодрич, Радмила Караклајић, Азра Халиловић и Боба Стевановић.

— Успјели смо да ангажујемо и низ музичко-ревијалних и других програма Терезе Кесовиће, Микија Јевремовића, Наде Украден, Здравка Чолића. Нијесмо заборавили ни концерте најпознатијих фолклорних ансамбала из наше земље.

Љетос је уведена и једна занимљива новина. Почетком августа у сарадњи с „Центротуристом“ организовано је више изложби познатих сликара.

Високо признање „Монтенегротуристу“

Хотелско-туристичко предузеће „Монтенегротурист“ добило је прије кратког времена високо међународно признање „Златни Меркур“ за успјехе постигнуте у производњи и продуктивности, односно за допринос афирмацији југословенске привреде у размјерама Европе и земаља у развоју. Конкурирање за ову награду било је јавно и код избора кандидата у републичким и покрајинским привредним коморама узимани су у обзир: боље коришћење расpolоживих капацитета и средстава, побољшање економичности пословања, модернизација организације.

Златни Меркур

Велика акција Црвеног крста

Општински штаб и Општински одбор Црвеног крста спровели су велику сабирну акцију за прикупљање материјалних добара у новцу, употребљивој одјећи, обући, храни и најмештају. Њен циљ је пружање помоћи свим грађанима којима је то потребно.

Као и увијек у сличним ситуацијама, тако је и овом приликом дошло да пуног изражаваја од стране најчешћих радних људи и грађана спремност да се помогне организацији Црвеног крста у остваривању њених традиционалних циљева.

Успјех можемо бити задовољни, тим прије што су сви наши грађани допринојeli својим учешћем да се оствари овај задатак. У току трајања акције било је анажовано преко 230 лица из редова радника, омладине, чланова подмлатка и извиђача. Са једнаком љубављу према овом послу радио се на читавом подручју општине — у Петровцу, Светом Стефану, Бечичима и Будви. То нам највеће илустрирало резултати констатовани када је акција завршена. Од стране разних организација биће уплатено како сlijedi: Општински комитет СК — 2.000, Општинско синдикално вијеће — 2.000, ОК ССРН — 1.000, ОК ССОЈ — 500, Синдикална подружница Скупштине општине — 1.000, Службa друштвених прихода СО — 500, „Зета-филм“ — 1.000, ООУР „Хотели Словенска плажа“ — 10.000, Заједничке службе „Монтенегротурист“ — 5.000, ООУР „Лајбрентурист“ — 5.000, ООУР Електроиндустрија — 5.000, Дом одмора ЗЕПС — 2.000, Пекара — 1.000, Комунално-стамбено предузеће — 3.000, ООУР ПТТ — 1.500, ООУР „Јадран“ — 1.000, ООУР „Могрен“ — 2.000, Пословнице ЈАТ — 500, Завод за запошљавање — 500, „Југотурс“ — 10.000, Заједничке службе „Монтенегротурист“ — 5.000, Општински архив — 100, Центар за заштиту од пожара — 500, Служба заједничке здравственог осигурања — 500, Дом здравља — 2.000, Ђечји вртић — 1.000, Ресторан „Драгачево“ — 500, Радна заједница СИЗ образовање — 500, Апотека — 2.000, Продавница „Велика Плана“ — 500, Народна радионост — 500, „Винопромет“ — 500, Књижара „Култура“ — 1.000, Републички завод за запошљавање Призрен — продавница Будва — 200, Основна школа „С. М. Љубишић“ — 1.000, ООУР „Ава-ла“ — 2.000, Одмаралиште „Праха“ — 2.000, Ђечје одмаралиште Бечичи — 500, Одељење унутрашњих послова — 1.000, Завод за изградњу Будве — 1.000, Радна заједница Скупштине општине — 1.000, Одмаралиште РВИ Лучице — 1.000. Свега је сконцентрирано 67.800,20 динара.

Преко вредносних апоена и путем добровољних прилога преко мјесних заједница сконцентрирано је: Будва I 9.120, Будва II — 6.787, Бечичи — 4.050, Свети Стефан — 3.262 и Петровац — 11.475,20. Ученици школе „С. М. Љубишић“ — 2.940, наставници Основне школе Будва 5.900, колектив ООУР „Јадран“ — 3.310. Свега у апоенима и путем добровољних прилога сконцентрирано 41.534,20 динара.

У одјећи и постелини преко мјесних заједница сконцентрирано је: Будва I — 1.067 кг, Будва II — 600 кг, Бечичи — 1.267 кг, Свети Стефан — 430 кг, и Петровац 800 кг — свега 4.164 килограма, затим 231 пар ципела, 40 кревета, један број осталих дјелова намештаја.

Искуства стечена из ове акције упућују нас на размишљања да би у овом правцу преко организације Црвеног крста требало и даље дјеловати и да пружају помоћи ове врсте и у овом правцу постане наша стална практика. Грађани људи и грађани општине Будва на дјелу су показали своју спремност, а организација Црвеног крста треба да им омогући, као и овом приликом, када је вођена велика сабирна акција да њихова спремност и расположење дође до свог пуног изражавања.

Постоје само две ријечи које би симболично завршиле ову крају информацију, а то су од стране оних којих су учествовали својим прилогом — срећно, и од стране оних којима је та помоћ намењена — хвала.

Милорад Дапчевић

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

Кајух — један од најмлађих пјесника — бораца

Карел Дестовник-Кајух

где је, и поред непријатељских по-
тјера, успијевао да угради по који
тренутак за поезију. У то вријеме
написао је циклус љубавних, „кине-
ској лирици сродних“, стихова и све
пјесме посвећене партизанској мајци.

Словеначка пјесма

Само нас је милион,
милион умирућих међу мртвацима,
милион што га пандури муче
свакојако,
само један милион
којег патње суче,
а никад га никад не дотуче!
Никад и никако!

Зато што нисмо труле биљке
које увену од студи,
зато што нисмо само бројке
век људи!

Само слуге цвиље понизно ко пси
и лају да нас је мало,
да би смо у устанку нестали сви...

О, да људи није међу нама
људи који се никог не боје,
одавно би нас завила тама.

И тако још живимо
иако нас је само милион,
нестало би нас да не трпимо
с бунтовно уздигнутом главом!

ПИТАЛИ СМО НАЈМЛАЂЕ...

Шта је старост

- Старост је кад неко има само један зуб.
- Старост је кад неко оде у пензију, па му поштар доноси плату.
- То је кад неко не може да се пење уз ступенице.
- Старост је кад неко стави наочари, јер има много година.
- То је кад се неко давно роди.
- Старост је моја бака.

ШТА ЈЕ ОЦЈЕНА?

- Оцјена је кад гризеш покете...
- То је кад не смијеш да се играш лопте.
- Оцјена — то је да полу-диши!
- То је и од зорта већи зор.
- Кад једва чекаш да си код дједе.
- Оцјена то је кад је Индија близу.

ШТА ЈЕ ВЈЕТАР?

- Вјетар је оно што носи хартију.
- То је кад небо има уста па јако дише.
- Вјетар може да направи сузе.
- То је кад не можеш да се играш.
- Кад не стојим чврсто, вјетар може да ме однесе.
- То је кад нешто јако свира.

Карел Дестовник-Кајух учествовао је у многим борбама које је водила XIV дивизија и 22. II 1944. погинуо у окршају с њемачким фашистима. За народног хероја проглашен је 1953. године.

Најбоље пјесме Кајух је написао за вријеме народно-ослободилачке борбе. Оне су — својом изразито револуционарном садржином, борбеношћу и вјером у слободу и социјалну правду — одигrale значајну улогу у народно-ослободилачком рату и зато ће, и због мотива и времена у коме су настале, остати чврсто убиљежене међу вриједностима словеначког умјетничког пјесништва. Ово се у првом реду односи на дубоко доживљено, ванредно једноставне љубавне пјесме и за циклус пјесама о мајци. У „Нашој пјесми“, у облику завјештања, он је написао:

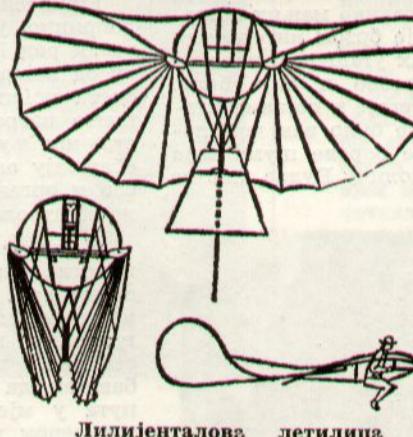
Моја пјесма није само моја пјесма,
то је поклич нас свих!

Моја пјесма није само моја пјесма.
то је борба нас свих.

Прву збирку својих пјесама Кајух је приредио сам у циклостијском издању, а прва његова штампана збирка изишла је 1945. године.

МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ

Када се појавио „човјек — птица“

Лилијенталова летилица

на земљу. Требало је, значи, пронаћи могућност за исправљање положаја при лету, односно летилица је морала бити тако конструисана да се, чим наступи неки поремећај, сама, аутоматски, врати у нормалан положај. Недостаци у управљању летилицом и у њеној стабилности били су главна сметња коју је требало отклонити да би се један вратоломни акробатски спорт, који су упражњавали ријетки појединци, претворио у ваздушна путовања, а касније попримио димензије ваздушног саобраћаја.

Браћа Рајт су успјела да реше проблем навигације, конструишући висинско и бочно кормило. Те основне карактеристике система управљања летилицом и одржавања стабилности остале су до данас неизмијењене. Сопствена стабилност летилице огледа се у њеној способности да се послије сваке сметње сама врати у нормалан положај лета.

Погибија Ота Лилијентала показала је да није могло са сигурношћу да се лети, примјењујући принцип „теже од ваздуха“. Поред капетана Фербера, поборника лета уз помоћ мотора, прекретница на овом полу-допренијелу су браћа Рајт својим експерименталним летилицама. Независно од њих ускоро је почeo да се усавршава и „европски тип“ авиона. Свој први лет преко Ламанша Блерис је извео апаратом тог типа. „Европски“ авион пронашао је генијални Сан тос-Димон, који је још 1906. године конструисао летилицу којом је полетео. Она је споља подсећала на апарат браће Рајт, али се ослањала на сопствену стабилност. На гом прикупљу функционисали су монопланни Луја Влериса и браће Воазен.

Мајци палог партизана

Онда када се отворио твој цвијет
радосно и плашиљivo си устретала:
Само да остане за овај свијет!

Онда када је на грудима твојим
спавао
лежно си у сузама шапутала:
Гле, ти си момак већ израстао!

Израстао момак, силан као стијена,
слободе гласу одан као сјена.
Кад си му посљедњи пут стискала
длан
у длану свом
у теби је тињало: Да! Вратиће ми се
он!

Сад вјетар разноси ријечи његове,
пажљиво прислушни, чујеш гласове:
Лијепо је, знаш, мама, лијепо живјети,
али за то за што сам умро
хтио бих још једном умријети!

Награђена Мира Грегоровић

Још једно признање

Сваке године, 9. октобра, на дан рођења нашег истакнутог књижевника-новеловца Ива Андрића, у његовом родном мјесту Травнику почињу свечаности под називом „Андрићеви дани културе“.

Општина Травник је ове године расписала конкурс за кратку причу. Право учешћа на конкурсу имали су омладинци и омладинке од 14 до 27 година из свих крајева наше земље. Конкурс је нашао на добар одзив младих литерата из цијеле Југославије.

Између многих вриједних остварења, жири је прву награду додијелио Миро Грегоровић из Будве, аутору приче „Повратак“, објављене недавно у „Приморским новинама“. Друга и трећа награда припадају Нарциси Спахић из Травника, аутору приче „Удовица“ и Милену Павловићу из Крушевца за причу „Пјесник револуције“.

Награде су уз пригодан програм уручене на свечаности у Андрићевој родној кући.

Помогнимо извиђачима

Извиђачки одреди „Нико Анђус“ и „Вукица Митровић“ — Шуња — формирани прије шест, односно пет година — оправдали су своје постојање. Поставља се, међутим, питање шта ми као родитељи грађани друштвени организације — чинимо да нам ти одреди буду што боли и спремнији за обављање сложених задатака који се пред ову до бровољуну друштвену организацију постављају. А они се односе на бригу о свестраном развоју младе личности и на окупљање дјече и омладине из села и града.

Извиђачка организација поспјешује облике рада, који подижу свијест чланства подстичу њихову слободну иницијативу и самосталност. Она се стара о томе да њени чланови корисно проводе слободно вријеме, па се са тим циљем планирају разноврсне дјелатности које омогућавају да се сваки члан истакне и докаже. Они се, исто времено, упознају с тековинама наше револуције, савременим друштвеним односима и достигнућима технике и науке; његују физичку културу и доприносе стваралачком животу заједнице.

Извиђачка организација се уклапа у масовне припреме за одбрану земље, што се постиже преко вјежби извиђања терена и праћења не пријатеља. Програмом је обухваћен рад на топографији, сигнализацији, оспособљавање за указивање прве помоћи. Све што се научи на предавањима проверава се на практичним вјежбама, у

такмичењима на логоровању, маршевима, на излетима. По слије сваке обуке, за извиђача који је положио са другом или трећом звијездом, нема више никаквих тајни у испртавању задатих азимута на карти специјалки, скидању профила, скице или крака било којег терена и у било којој размјери. Они могу да приме поруку на већој удаљености сигнализацијом помоћу заставица и исто тако, да је упуте тајстером ко ристећи Морзеову азбуку. Сваки извиђач мора да зна користити бусолу, наложити ватру по било каквом времену, подићи и срушити шатор и за најкраће вријеме направити табор.

Млада извиђачка организација у нашој општини још нема просторија у којима би се развијао рад, а недостају јој и техничка средства за нормално обављање обуке. Дужност је родитеља, грађана и друштвених организација да јој помогну.

Б. Мартиновић

Љето без пожара

Дуж „ривијере бисерних плажа“ шуме ни љетос нијесу гореле. Регистровано је свега неколико мањих пожара који је брзом интервенцијом одмах угашен, и тако да ћете готово и није било. Ако се негде и појавио пламен, то је било ван комплекса густе борове шуме која краси околину Будве, Светог

Стефана и Петровца на мору.

Ефикасној заштити шума допринио је добро организован рад Центра за заштиту од пожара. Набављено је дosta нових апаратова за гашење ватре, постављени су стручни људи који савјесно обављају овај одговоран посао и организована је стална контрола терена.

У превентиви су знатно помогла и дежурства на мјестима која су потенцијални извори пожара. Готово сваки грађанин, који је навршио осамнаест година, био је обавезан да једном или два пута у мјесецу, према већ утврђеном распореду у мјесечној заједници дежура у једној смјени. Његова је дужност била да контролише терен и све што је сумњиво одмах пријави Центру за заштиту од пожара, односно Станици милиције. Дежурствава су извођена у смјенама на више мјesta у комуни. „Маркирана“ су била углавном брда где има густе четиринастарске шуме.

Туристичка сезона која је управо завршена показала је да се борба против ватре не стихије може успјешно одвијати када постоји за то организована служба и када је помоћ грађана редовна.

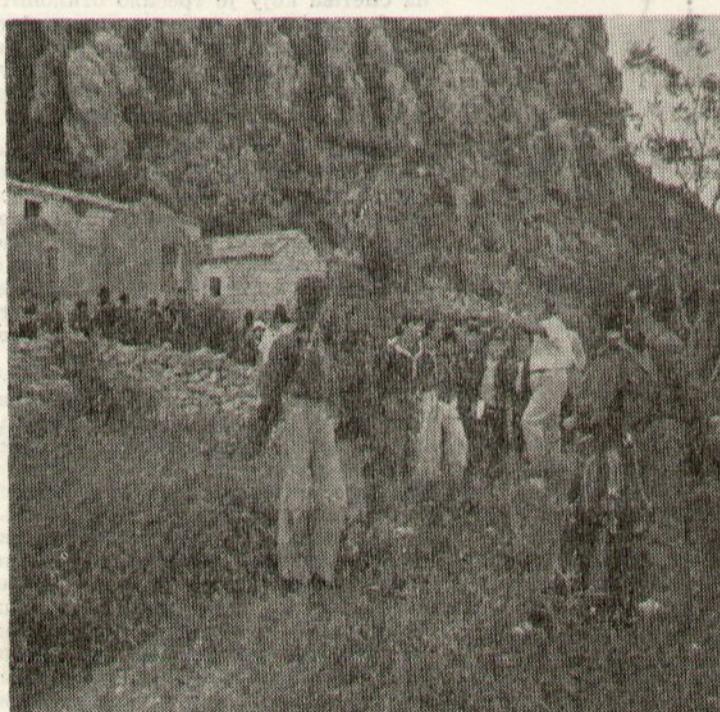
Петровчани, нема више дилеме, представљају екипу која се мора респектовати.

Стојановић је примио сам шест голова и један је од

бољих чувара мреже у лиги, бекови Зеновић и Лонковић

годинама већ играју заједно и постали су одличан тандем, а халф-линија је, вјероватно, најбоља у лиги: Божковић, Шољага и Кризовићи су непробојан бедем, а

С.

Извиђачи у Тудоровићима

„Петровац“ и „Могрен“ и даље у врху

Играчи два клуба заједно

Петровчани и Будвани настављају успешну „серију“. Истина, „Петровац“ је у осмом колу доживио свој други, а „Могрен“ свој први пораз, али су зато недјељу дана касније освојили важне бодове. Тако се послије деветог кола „Пе-

тровац“ налази на првом месту с 12 бодова и импозантном гол-разликом 13:6, а „Могрен“ је други с бодом мање и гол-разликом 9:3. Дакле, сада је сасвим извјесно да ће представници наше општине ове сезоне водити главу ријеч у борби за највиши пласман.

У осмом колу „Петровац“ је поражен у Бијелом Пољу од бившег друголигаша с 2:1. Фудбалери тренера Гардаша вина пружили су добру игру и мало спортска (не)срећа, а мало неумјешност нападача учинили су да се изгубе бодови. Сљедеће недеље у Петровцу „Искра“ из Даниловграда поражена је с 2:0 у игри која је задовољила највијача.

Будвани су свој први пораз доживјели у Даниловграду. Домаћа „Искра“ славила је победу од 1:0, али према приказаној игри резултат је нереалан. Наиме, према причају стручног руководства Будвана, као и са мих фудбалера, побједу је „Искра“ подарио судија Слободан Драгојевић, који је до судија једанаестерак (бека Иванчића лопта је погодила у раме) из кога је постигнут гол. На истој утакмици Драгојевић је подијелио црвени и жуте картоне играчима из Будве, што је учинило да сљедеће недеље против „Задјела“ у Будви наступе некомплетни. Но, и у окрњеном саставу, Будвани су заиграли одлично и славили убедљиву побједу од 3:1, која их је учврстила у горњем дијелу табеле.

Петровчани, нема више дилеме, представљају екипу која се мора респектовати. Стојановић је примио сам шест голова и један је од бољих чувара мреже у лиги, бекови Зеновић и Лонковић годинама већ играју заједно и постали су одличан тандем, а халф-линија је, вјероватно, најбоља у лиги: Божковић, Шољага и Кризовићи су непробојан бедем, а

истовремено тројка која се изванредно убацује у напад, припрема шансу, а не ријетко и тресе противничке мреже. У нападу млади Андрић је права напаст за противнички гол, Делибашић и Душко Зеновић, Радуловић и Богдановић добри стријелци. Не треба заборавити ветерана Вукотића (тренутно пазуја због казне), једног од најбољих нападача у Републици, и стандардно добrog Вучичевића. Ове талентоване младиће с много успјеха води искусни Војо Гардашевић.

— Почетак је добар, али то нас не смје заваравати, истиче Гардашевић. — Сваки нови успех тражи максимално ангажовање цијelog типа и нове напоре. Тим мора непрестано бити мобилан, физички добро припремљен и, наравно, уигран. Зато и радимо пуно, понекад, када то прилике дозволе, и по два пута дневно. Конкуренција је јака и само великом радом и залагањем можемо остати у врху табеле.

Његов колега из тabora „Могrena“ Никола Станишић задовољан је учинком својих фудбалера, мада истиче да су три „ремија“ код куће резултат како несрћених околности тако и неумјешности нападача.

— Најзад је кренуло — рекао нам је озарен послиje уједиљиве побједе над „Задјелом“. — Навални ред је заиграо, напакон, како треба и, ето резултат није изостао. Играли смо десетковани — у тиму није било стандардног бека и капитена Андрије Пејовића, десног крила Рајковића, центрфора Милића. Но, њихове алтернације Вукановић, Филиповић, Мишко Пејовић заиграли су изванредно и зато смо славили по бједу. Очекујем боље игре и, наравно, резултате већ у сљедећим колима.

Г.